

UTRIKESUTSKOTTETS BETÄNKANDE 9/2012 rd

Berättelse av Finlands delegation i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa om verksamheten i OSSE:s parlamentariska församling 2011

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 30 mars 2012 berättelsen av Finlands delegation i Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa om verksamheten i OSSE:s parlamentariska församling 2011 (B 3/2012 rd) till utrikesutskottet för beredning.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- riksdagsledamot, ordförande Ilkka Kanerva och sekreterare Gunilla Carlander, Finlands delegation i OSSE:s parlamentariska församling.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Organisationen för säkerhets och samarbete i Europa (OSSE) är fortfarande ett viktigt forum för en bred politisk dialog. För att organisationen ska förvandlas till en säkerhetsgemenskap krävs det ändå att dess mål och åtaganden fullföljs effektivt. Av berättelsen att döma hotar OSSE:s verksamhet marginaliseras om politisk samsyn inte kan nås om hur viktiga frågor ska behandlas med framgång. Det är nödvändigt att få till stånd effektivare samarbete och uppgiftsfördelning med EU och Nato med hänsyn till att organisationernas medlemmar och de ärenden som tas upp till behandling överlappar varandra och är inbördes avhängiga av varandra.

Den parlamentariska församlingens verksamhet inskränkte sig 2011 till att hålla stadgeenliga möten och observera val. Enligt berättelsen är skälet till att verksamheten legat nere att försam-

lingen haft mindre budgetära medel att röra sig med och att OSSE hamnat i ett politiskt lågkonjunkturläge. Det var ett stort bakslag också för Finland att de reformmål som ställts upp för OSSE:s verksamhet och roll inte nåddes på toppmötet i Astana i december 2010. Det är positivt att Finland genom sina insatser både på regeringsnivå och i församlingens ad hoc-arbetsgrupper (rdl. Koskinen) har arbetat för en dialog och föreslagit nya samarbetsformer.

Huvudtemat för den parlamentariska församlingens session var "Stärkande av OSSE:s effektivitet – en ny start efter toppmötet i Astana". Situationen i Medelhavsområdet och den arabiska våren stod självfallet på sessionsagendan, med hänsyn till den roll som länderna i området spelar för säkerheten i Europa och Finland. Det är bra att behandlingen av situationen på Balkan fortsätter under ledning av Serbien och Kroatien, anser utskottet.

Grunden för OSSE:s valövervakning är de åtaganden som de deltagande OSSE-länderna gjort i Köpenhamn 1990 och Istanbul 1999 om att bjuda in kontoret för demokratiska institutioner och mänskliga rättigheter ODIHR att övervaka val. OSSE:s parlamentariska församling har sedan 1993 skickat delegationer för att bedöma valförrättningen. År 2011 övervakades parlamentsvalen i Makedonien, Turkiet, Ryssland och Tunisien och presidentvalen i Kazakstan och Kirgisien. ODIHR skickade en utvärderingsmission till Finland inför både riksdagsvalet och presidentvalet, men missionen såg inget behov av att skicka ut en egentlig valobservationsdelegation. Utskottet anser att OSSE:s valövervakning är organisationens största styrka. Det är fortfarande aktuellt att förbättra den bl.a. för att det funnits vissa brister i observationsrapporterna. Uppföljningen behöver bli effektivare och samarbetet mellan den parlamentariska församlingen och ODIHR stärkas för att det ska ge bättre resultat.

Helsingfors den 6 juni 2012

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Timo Soini /saf
medl. Jouni Backman /sd
Ilkka Kantola /sd
Saara Karhu /sd
Mari Kiviniemi /cent
Johannes Koskinen /sd
Annika Lapintie /vänst

Sekreterare var

utskottsråd Raili Lahnalampi.

Främjande av mänsklig säkerhet, mänskliga rättigheter och demokrati bör komma till konkretare uttryck i hela organisationens verksamhet. Utskottet ser gärna att man försöker ta fram nya metoder för att behandla till exempel mänskliga rättigheter och demokrati i Vitryssland för att samarbetet ska ge resultat.

Det är oroväckande att genomförandet av avtalet om konventionella väpnade styrkor i Europa (CFE) har avbrutits. Det spelar en viktig roll i kontrollen av vapen i Europa och därför måste det fortsatta ansträngningar till för att antingen blåsa nytt liv i CFE-avtalet eller få till stånd ett nytt avtal.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

har ingenting att invända mot berättelsen.

Maria Lohela /saf
Petteri Orpo /saml
Tom Packalén /saf
Aila Paloniemi /cent
Ben Zyskowitz /saml
ers. Timo Heinonen /saml
Seppo Kääriäinen /cent.